

הגאון הגדול הרב שבתי לוי שליט"א
ראש מוסדות הליכות משה ורבה של רמת אהרן ר"ב
השיעור השבועי בהלכה נמסר מידי שבת
שעתים לפני השקיעה בבית המדרש הליכות משה רח רבינו ד' כ"ב

אולם שכל השנה בכשרות רבנות וערב אהו הוכשר לבד"ץ מה דינו

אינו פגום ממש בטעמו, א"כ הרי ראוי לגר וחשיב נבלה ומדוע מותר.

כלים שבצימר

ודין זה הוא בכל מקום, שהרי קי"ל כרבי שמעון שסתם כלים אינן בני יומן ואם יפגשו עם תבשיל היתר, אינם אוסרים את המאכל. וכן הדין באדם שהיה בצימר ולקח משם כף ואינו יודע מי השתמש בה לפני"כ, ויש חשש שמא השתמשו בה באיסור, אעפ"כ אין התשביל נאסר (בדיעבד), כיון דסתם כלים אינן בני יומן, והטעם מכיון שהטעם שהפליטו הוי פגום ומותר. ולכאורה אם הטעם באמת אינו פגום בתבשיל מדוע נתיר את התבשיל.

יסוד הרשב"א בדין טעם פגום

מבאר הרשב"א בתורת הבית, מה שלמדנו מדין נבלה זה רק את ההיתר שנותן טעם לפגם מותר, ואחר שלמדנו שהתורה חילקה בין פגום ללא פגום, ההשלכות יהיו שונות. ולכן יש חילוק בין דבר שהוא אסור וכעת אני רוצה להכשיר אותו, לבין דבר מותר שאני רוצה להעמידו בחזקתו. דבר שהוא איסור ואני בא כעת להכשירו כמו נבלה שאני רוצה להתיר אותה אני חייב שיהיה דוקא שאינו ראוי לגר כלל, ואז לא חשיב נבלה ומותר, אבל דבר שאני בא לאוסרו מדין נותן טעם, כלומר האיסור נותן טעם בהיתר, אם אין ההיתר נותן טעם משובח וטוב, אי אפשר לאסור את ההיתר ונשאר ההיתר בחזקתו ובהיתרו. ואף שהאיסור לא סרוח כנבלה, דלא עליו אנו דנים ובאים לאוכלו, ולכן האיסור נשאר באיסורו (אם מכירים אותו) והדבר המותר לא נאסר. אולם אם נותן טעם לשבח או אם אינו פוגם כלל, בזה אמרינן טעם כעיקר ואוסר את ההיתר כדין האיסור עצמו.

טעם כעיקר בדין נ"ט בר נ"ט

דין זה מדמה הרשב"א לדין נ"ט בר נ"ט, דהיינו מבשל מאכל פרווה בכלי בשרי ורוצה לאוכלו עם חלב, ראינו שלדעת הספרדים מותר לכתחילה ולבני אשכנז מותר רק בדיעבד. ואע"פ שודאי לנו שהמאכל (האורז הפרווה) בלוע בבשר, מותר לאכול האורז עם גבינה, כיון שכל האיסור מדין טעם כעיקר, דוקא צריך להיות טעם חשוב כדי לקרותו מבשל או אוכל בשר וחלב יחד, ולכן אם הוא טעם ראשון באמת יש לאסור מדין טעם כעיקר, אבל אם הוא רק טעם שני, כלומר הבשר נתן טעם בקדירה והקדרה במאכל הפרווה מדין בשר בחלב והיינו נ"ט בר נ"ט מותר.

נותן טעם לפגם

אחר שלמדנו דין של פי שישים בקדירה וכן דין של בלוע וטעם כעיקר, היום נדבר על דין של נותן טעם לפגם (נטל"פ). כגון כלי שהתבשל בו איסור ועבר עשרים וארבע שעות ופולט טעם פגום בתבשיל ההיתר, מה דינו.

מחלוקת ר"מ ור"ש

הגמ' בע"ז (סז): מביאה מחלוקת בדין נותן טעם לפגם, דעת ר"מ שכלי הבלוע באיסור שנתן טעם לפגם בתבשיל, התבשיל אסור, דעת ר"ש דכל כלי שהתבשל בו איסור ולאחר 24 שעות התערב במאכל היתר, המאכל מותר. מבארת שם הגמ' דר"מ סבר לאסור והוכיח דינו מכלי מדין ('כל אשר יבוא באש תעבירו באש') שחייבים להגעיל כל כלי גוי, אע"פ שהכלי אינו בן יומן. ר"ש חולק שכל חיוב התורה להעביר באש כלי מדין זהו דוקא כלים שהם בני יומן, אבל אה"נ אם אינן בן יומן, אינם חייבים בהגעלה. עונה לו ר"מ שהרי גם כלי שהוא בן יומן הוא פגום קצת ואעפ"כ חייב בהגעלה מוכח שפגימה אינה מתירה את הכלי.

פגום אינו קרוי נבלה

בהמשך הגמ' שם מבארת מנין לו לר"ש שנטל"פ מותר, דתניא "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך" כל הראויה לגר קרויה נבלה, שאין ראויה לגר אינה קרויה נבלה, (מוכח דכל דבר פגום שהסריח מותר). ור"מ סבר שהפסוק בא למעט דבר סרוח מעיקרו אבל פגום ואינו סרוח מעיקרו אסור וחייב בהגעלה.

מהו פגום

בראשונים נחלקו מהו דין פגום, האם כשיבא האדם ויטעם את המאכל הוא ירגיש טעם פגום או שפגום הכוונה משונה במקצת אבל אינו מורגש בטעמו. רש"י והר"ן (בע"ז) סברו דדבר פגום היינו שטעמו נרגש פגום. הרשב"א הריטבא והרא"ה חלקו שאין דבר הפגום מורגש כטעם פגום ואעפ"כ כיון שעבר יום על האיסור, התבשיל מותר.

קשה לשיטת החולקים

ולכאורה קשה שהרי אם למדנו היתר זה מנבלה דהיינו שכל דבר המסריח שאינו ראוי לגר, לא חשיב נבלה לכן ה"ה גם פגום אינו ראוי לגר, כ"ז מוכן אם טעמו פגום ממש עד שאינו ראוי למאכל אדם, אבל לשיטתם שפגום

ואם אין לו ענין בתוספת האיסור בתבשיל, מותר לאכול את התבשיל.

להלכה אין חוששין לדעת הר"ן

להלכה זה אינו י"א ועוד י"א סתם, אלא שהשו"ע פתח לומר הקדמה ועליהם המשיך י"א וי"א והם המשך לדבריו, ולכן ברור שזה המשך לסתם, ויש חומרא והיא דעת הר"ן ולכן כתב בלשון ויש חוכך לומר וכו'. ולכן הלכה כדעת הסתם דכל שיש לו רוב היתר ויש בטול זה מותר בפגום ואין חוששין לדעת הר"ן אלא כל שנתערב טעם פגום בתבשיל המאכל מותר. וכל זה כשנפל איסור פגום בעין, אבל בקדרה ל"ש דבר זה, דאם בישל בקדרה שבישלו בה איסור ועבר יום, הרי טעמו פגום ול"ש שיגדיל מידת האיסור שהרי יש שם רק בליעה ולא ממשות.

אולמות בכשרות רבנות כל השנה

דין זה של נותן טעם לפגם יהיה נפקא מינה גדולה לגבי אולמות, ישנם אולמות שבכל השנה הם בכשרות רבנות, יש לדון האם אפשר לעשות שם ארועים ע"י שנחליף את הכשרות לאותו ארוע ולהביא הכשר בד"ץ.

נטל"פ רק בדיעבד

לכאורה הבעיה היא בכלים של האולם שהרי כל השנה הכלים ספגו כשרות רבנות ואע"פ שיביא האוכל בכשרות בד"ץ, הכלים עדיין ספוגים בטעם אסור (וכפי שיבאר לקמן) וקי"ל נותן טעם תוך 24 שעות אסור. וגם אם נאמר לו לחכות 24 שעות ואז הטעם שיפלוט לכלים יהיה טעם פגום, לא יועיל, שהרי כל ההיתר של נטל"פ הינו בדיעבד אבל לכתחילה אסור. ומה יעשו בכלים אלו.

סברא להתיר האולמות

בשו"ת תפילה למשה (ח"ג ס"ז) לאחי הגאון הרב משה לוי צוק"ל (שהשבוע זה האזכרה שלו) הביא סברות להתיר להכשיר אולמות אלו, וסבר שכל מה שאמרנו שהיתר של נטל"פ אסור לכתחילה היינו דוקא במאכל שהוא ודאי איסור שהתערב עם היתר, אבל דבר שאינו ודאי איסור אפשר לסמוך על נטל"פ לכתחילה.

מחלוקת הרמ"א והשו"ע

ונבאר את הדברים. שהרי ידוע שיש מחלוקת בין הרמ"א לשו"ע (ביו"ד בסימן לט ס"ו), האם בשר שאינו חלק מותר לאכול אותו או אסור, הרשב"א והרשב"ץ אוסרים ואילו הרא"ש והאורחות חיים פסקו שמוותר, הרמ"א פסק להקל כדעת הרא"ש, ואילו השו"ע אסר כדעת הרשב"א שזה נחשב לטרפה.

מהו בשר שאינו חלק

ונבאר את המחלוקת מהו בשר שאינו חלק. הבודק מכניס את ידו לריאה לבדוק האם יש סירכות שנתלים בין הריאה לדופן, אם מכניס את ידו ותוך כדי הכנסת ידו נפלה הסירכה, הבשר מותר לכו"ע, אבל אם הכניס ידו וממשמש בסירכה ותוך כדי משמוש היא נפלה, בזה נחלקו הראשונים האם זה מעיד על חולי בריאה והיא טריפה או לא. הרשב"א סבר שזה מעיד על חולי בריאה ודינו כטרף גמור, ואילו לדעת הרא"ש אינו מעיד על חולי הריאה והבשר כשר, הרמ"א פסק לקולא כדעת הרא"ש.

היתר רק בדיעבד

אלא שהיתר זה להשתמש עם כלי שאינו בן יומו מדין נותן טעם לפגם, זה רק בדיעבד, דהיינו אם עבר ובישל את התבשיל בכלי שבישלו בו איסור, המאכל אינו נאסר כיון שטעם פגום בלוע בכף או בכלי, אבל לכתחילה לבוא ולערבב את התבשיל בכלי אסור לא התירו, היות וחששו שמא אם נתיר להשתמש לכתחילה בכלים שאינם בני יומן, יטעו בשעות ויבואו להתיר אף כלים שאינם בני יומן.

היתר נטל"פ כשיש רוב כנגדו

עוד אומר הרשב"א כל היתר זה של נטל"פ, היינו דוקא כשיש רוב היתר בקדירה כנגד הכף האסורה, ואז אומרים שאע"פ שהיא נותנת טעם אסור בתבשיל הוי טעם לפגם ומותר. שהרי האיסור עצמו בטל מדין ביטול ברוב, אלא כיון שרוב לבד לא יועיל אם עדיין יש טעם איסור בתבשיל, לכן הצרכנו להגיע להיתר זה של נותן טעם לפגם, אבל שיהיה רוב זה הכרחי. דאם אין רוב הרי אנו באים להתיר את חתיכת האיסור שנמצאת בתערובת ואיך נתיר אותה אם עדיין ראויה לגר, שהרי כל ההיתר בפגום וראוי לגר זה רק בנותן טעם.

חילוק בין נבלה לטעם

הר"ן מבאר את דין נטל"פ באופן אחר מביאור הרשב"א, דטעם פגום חייב שיהיה מורגש פגום, אלא דרק בנבלה שאדם חפץ בה ורוצה לאכול ולשבוע ממנה בכה"ג חייב טעם פגום ושיסריח באופן שאינו ראוי לאכילה, אבל דבר שפולט טעם ואינו חפץ בטעמו, אינו חייב שיגיע לדרגה שאינו ראוי לגר אלא כל שטעמו פגום סגי להתיר את הקדירה.

באופן שחפץ באכילת האיסור

ולכן אומר הר"ן אם התערב חתיכת איסור פגומה עם שני חתיכות היתר, אם טוב לו שיש את חתיכת האיסור בסיר כגון שהכין שתי מנות לשני סועדים וברגע האחרון הגיע עוד אורח ורוצה לאכול וטוב לו שיש לו בסיר עוד מנה, בכה"ג פגם פורתא לא סגי. דומיא דנבלה מה נבלה חייב להיות שאינו ראוי לאכילת הגר ה"ה בטעם פגום צריך שלא יהיה ראוי או שאינו חפץ באכילתו.

השו"ע הביא את שני הדעות

השו"ע (בסימן קג הל"ב) הביא את שני הדעות, וז"ל אין צריך שיפגום לגמרי אלא אפילו פוגם קצת אינו אסור תערובתו. ויש מי שאומר דהיינו דווקא אם התערב איסור מועט עם היתר מרובה אבל איסור מרובה לתוך היתר מועט ואפילו מחצה על מחצה אין אומרים נטל"פ מותר עד שיפגום לגמרי שאינו ראוי למאכל אדם. (ואלו דברי הרשב"א שהצריך שיהיה רוב היתר). ויש חוכך לומר שאם הגדיל האיסור מידתו של היתר עד שמשביח יותר שאוכלו בגודל מידתו אסור עד שיפסל מלאכול אדם. (ואלו דברי הר"ן שאם נוח לאדם באיסור חייב שיהיה טעמו פגום ממש עד שלא ראוי לגר)

לכאורה נחשוש לדברי הר"ן

ולכאורה קי"ל בדברי השו"ע שאם מביא י"א וי"א, הלכה כ"א בתרא. וא"כ עלינו לחשוש לדעת הר"ן ולבודק בכל מאכל שהתערב עם היתר האם נח לי שיש לי תוספת בתבשיל ע"י האיסור או לא. ולכן אם נפל איסור פגום לתוך תבשיל היתר ויש לו ענין באיסור, המאכל נאסר.

ההשו"ע פסק לחומרא כדעת הרשב"א.

עוד אפשרות בדיעבד

ועוד קולא מביא בתפלה למשה שאם ברגע האחרון הודיעו לבעל השמחה שסגרו את האולם כמו בזמן מלחמה וכדו' ולא נותר לו ברירה אלא לעשות את הארוע באולם שכל השנה בכשרות רבנות, יכול להסתמך על היתר נוסף בדיעבד לפי דברי התוס' בביאור דין נטל"פ.

להסתמך לכתחילה על היתר נטל"פ

לפי"ז, באולם שכל השנה משתמשים בבשר כשר שאינו חלק, הבשר לדעת השו"ע נחשב לטרף והכלים שבלועים הם בלועים באיסור, וכעת אני רוצה אחרי 24 שעות להשתמש בכלי, יהיה מותר אפילו לכתחילה. דכל האיסור לכתחילה בנטל"פ זה דוקא בנבלה גמורה, אבל אם זה ספק איסור, מותר לסמוך על היתר נטל"פ לכתחילה, שהרי שמא הבשר כשר כדעת הרמ"א, וגם עבר 24 שעות.

ספק ספיקא בכלים שאינן בני יומן

אומר תוס' בע"ז (לח:): קי"ל שסתם כלים אינן בני יומן, והיינו טעמא, לפי שהוא ספק ספיקא שמא עבר 24 שעות על הכלי מאז שהשתמשו בכלי. ושמא המאכל הזה הוא פוגם את המאכל השני (כמו חריף ומתוק), ושמא אינו נותן טעם. שהרי כל מה שאמרינן בקדירה שצריך בהיתר פי שישים זו חומרא, שמא כל הדופן בלעה מהאיסור הקודם ואז צריך שישים כנגדה, אבל אולי באמת לא בלעה הכל, וגם שמא בלעה הכל, שמא לא פולטת הכל, ורק לחומרא צריך כנגד הכל, אבל אולי לא נתן טעם בכלל. וע"ז הסתמכנו שסתם כלים אינן בני יומן ומותר. וא"כ תוך 24 שעות אפילו ירד הטעם של בן יומו יש עדיין ספיקת להתיר שמא כדעת הרמ"א, ואפילו כדעת השו"ע אולי אינו פולט ואפילו פולט אולי רק פוגם את המאכל. אבל כל היתר זה רק בדעבד אבל לכתחילה אין לנו להסתמך על היתרים אלו.

בימינו אין להסתמך על היתר זה

בימינו לכתחילה לא כדאי להסתמך על זה. כיון שהיום לא כל הצוותות של הרבנות הם אנשים יראי ה' שאכפת להם מכל פסול, ואיננו יודעים אם השחיטה הינה לפי הדין. והיו ראשי צוותות שהיה להם יראת שמים שעזבו את השחיטה באמצע וחזרו לארץ כי לא רצו ליקח חלק ממה שקורה שם. ולכן יש ספק שאפילו הכשר לשיטת הרמ"א אין על זה.

עופות רבנות ספק טריפה

ועוד צריך לדעת שהיום יש בדצי"ם ששוחטים, וכל העופות שיש להם ספק בריאה הם מורידים מיד למסלול רבנות כיון שאין להם זמן להתחיל לבדוק מה כשר ומה לא כשר, והעופות האלו עוברים לרבנות. ואילו הרבנות מקבלת את העוף בלי הריאה, ואינם יודעים לבדוק מה דינה באמת אלא בחזקת ספק טריפה. וא"כ כשרות הרבנות היינו ספק טריפה. ולכן לא פשוט להתיר את הכלים באולמות אלו מדין נטל"פ.

מבשל בקדירת חברו

ולכן אדם שיודע שחברו לוקח הכשרים טובים אלא שאינם מקפידים שיהיה חלק לדעת הב"י. ובישל בקדירה שלו, אם עבר 24 שעות, מותר להשתמש בכלים אלו אפילו ללא הגעלה, כיון שאינו בלוע מאיסור גמור, ואף תוך 24 שעות בדיעבד אפשר לסמוך ולהתיר כמו שכתבנו לעיל.

זמני בית ההוראה בראשות מוה"ר

בוקר | בימים א' - ה' בין השעות 09:00 - 09:30 / 12:30 - 13:00

אחה"צ | בימים א' - ה' בין השעות 18:00 - 18:30

בית ההוראה ברחוב רבינו 7 בני ברק

העלון מוקדש

להצלחת יקיר המוסדות
ה' אור בן שמעון
לבית משפחת אלימלך

שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבו לטובה
ויראה ברכה וישוב טוב בביתו החדש
ויזכה בקרוב לזיווג הגון. אמן.

העלון מוקדש

להצלחת ידידנו היקר
ה' רמי סימני
ומשפחתו הי"ו

שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבו לטובה

העלון מוקדש

להצלחת
ה' דניאל אריכא
ומשפחתו הי"ו

ולעילוי נשמת אביו
ה' ישעיה בן אברהם ז"ל

העלון מוקדש

להצלחת
ר' גבריאל ומרים יגודייב הכהן הי"ו
שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבם לטובה

ולעילוי נשמת
חיים הכהן בן בתיה ז"ל
מזל בת מרים ע"ה
שמעון הכהן בן מזל ז"ל

העלון מוקדש

להצלחת ידידנו
אמיר מועלם הי"ו
ולהצלחת כל ב"ב

שהקב"ה ימלא כל משאלות
ליבו לטובה

**ניתן לתרום גם דרך עמדות נדרים
פלוס - מוסדות 'הליכות משה'**

**תרומות עבור הוצאת העלון
בטלפון 0527136052**

23 שנה לפטיירתו

קוים לדמורתו

למו"ר האדיר, אביר העיון, עמוד התורה וההלכה הגאון רבי משה לוי זצוק"ל מאת אחיו שיבלחט"א מזורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי שבתי לוי שליט"א

ספרו האחרון שכתב בחיים חיותו היה ספר ברכת ה' על הלכות ברכות, אחד מהספרים שהביאו מהפך בעולם התורה בענייני ברכות, עם הוצאתו לאור אמר לי שאת הספר הזה ישבו ללמוד שנים רבות, כי אחר עמל של שנים רבות עשה כללים לכל דבר והביא עמו פרטים ורק לאחר שהכלל מתיישב ואינו סותר כלל אחר, הוציאו לאור. עבר על ספרו זה ברכת ה' עוד בשוכבו על מטת חוליו בבית החולים, וחזר ועבר עליו כדי שלא יהיה שום סתירה בין הלכה והלכה.

תלמידיו וכל מי שהכירו ראו בו סמל של עמל התורה, ואף הוא התבטא על ספר אחר שהוציאו לאור, ואמר, לא אכלתי לא ישנתי ולא נשמתי כדי להוציאו לאור כסולת נקיה.

עליו נאמר אם הרב דומה למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו ואם לאו אל ילמדו תורה מפיהו. כלומר התנאי להיות רב המלמד לתלמידים אינו רק אם קורא מילה במילה את המשנה ואת הגמרא ולא משנה ומוסיף מדיליה לפי ראות עיניו, דזה פשוט שכך אי אפשר ללמוד, אלא אפילו אמר בדיוק מה שכתוב בכ"ז צריך שיהיה דומה למלאך ה' ורק אז ילמדו תורה מפיהו. מי שעמל בתורה ולא חס על עצמו ולא מתחשב כלל על הגשמיות כאכילה ושינה וכיו"ב זוהי דוגמת מלאך ואז ילמדו תורה מפיהו, אבל מי שדואג לגשמיות שלו, למעמד שלו, ולכבוד שלו וכיו"ב אל ילמדו תורה מפיהו.

מו"ר ועט"ר רבינו עובדיה יוסף זיע"א אהב את רבי משה ע"ה אהבת נפש, כל פעם שהגיע אליו הגם שהשמיים אמרו הרב לא מקבל כעת, והרב עובדיה שמע את קולו בדלת מיד היה אומר לו תכנס, פעם הגיע אדם בליעל ואמר לרבינו עובדיה יוסף זיע"א שרבי משה חולק עליו (והיתה כונתו בזה לעורר את חמתו עליו) נענה לו מרן רבינו עובדיה זיע"א, אז מה, אני מרשה לו לחלוק עלי (וכונתו אם חולקים עם הוכחות, זו היא דרכה של תורה ומצינו כהנה וכהנה רבות בש"ס ובפוסקים והכל בדרך ענוה ויראת ה' שהורה) חודש לפני פטירתו בא אליו רבי משה לתת לו את ספריו ברכת ה', ורבינו עובדיה יצא מגדרו ואמר לו אתה תחליף אותי, אך לצערנו לא זכינו לדבר זה.

ב"ה בשנותיו הקצרות זכה ולימד והפיץ תורה בכל הארץ וגם ברחבי העולם, וכ"ש שזיכה את הרבים בספריו הנפוצים בכל העולם כולו, הרי שעשה נחת רוח ליוצרו והיה דבוק בהש"ת, נסע הוא למנוחות ועזב אותנו לאנחות. ויהי רצון שנלמד מדרכו בעמל התורה והיגיעה, ובמהרה נזכה לראותו בתחיית המתים ובביאת גואל צדק במהרה בימינו. אמן.

לפני עשרים ושלוש שנים ב"א מרחשון תשס"א ליל יום חמישי עלה לגנזי מרומים הגאון הגדול שידיים היו לו בכל מקצועות התורה, זכה וזיכה את הרבים ורבים השיב מעון, אחי היקר, מו"ר רבי משה לוי בן רחל זצוק"ל. בעל מחבר ספרים רבים בהלכה, והכל הלכה למעשה, ירד לעומק של כל סוגיא וסוגיא עד שמעלה פנינים יקרים מנקה ומבריק אותם הדק היטב, היטב הדק, ומעלה אותם על שולחן מלכים, מאן מלכי רבנן, כל קורא ולומד בספריו מתענג בעונג התורה ומחמתה, וחותם על ספריו משה אמת ותורתו אמת.

ספריו הלכו ונפוצו בכל בתי מדרשות מכל החוגים ומכל העדות כי ראו בספריו לא רק מקור לפוסקים ראשונים ואחרונים אלא מקור להבנת הראשונים והאחרונים מה שלא ראו אור קודם. במיוחד התפרסם ספרו מנוחת אהבה ג"ח על הלכות שבת וספר מלוה ה' על הלכות ריבית. הקפיד לכתוב על ספריו שהם הלכה למעשה. בתחילה היה הדבר מוזר בעיני הבריות, שהרי עשרות ספרים נכתבו ונדפסו על הלכות שבת, ולא מצאנו מי מהם שיכתוב על ספריו שהם הלכה למעשה, והרב המחבר זצוק"ל השיב שכתב כן משום שראה הרבה ספרים שכותבים את חידושיהם, אך כבר בהקדמה הם כותבים שספרים אלה הם להלכה אבל לא למעשה. כלומר המחבר עצמו מעיד וכותב שהדברים לא ברורים לו די הצורך, ולכן פוחד שיהיו כל מערכתיו למעשה, והרב זיע"א כעס על זה ואמר אם אין זה למעשה אלא לפלפול בעלמא ואין המחבר בטוח בעצמו שכן הדברים, מפני מה מוציא לאור את הכתבים, מה נעשה עם זה, ולכן הוא אזר אומץ וכתב במפורש הלכה ולמעשה כדי להורות שכל פסק ופסק עיין בו היטב והביא לו סימוכין כדי לבססו ע"פ דרכי העיון המקובלים ורק לאחר מכן פסק אותו למעשה.

לפיכך רבים שלומדים בספריו, בתחילה רואים את ההלכה כהלכה מחודשת, אך לאחר שמעיינים במהלך הדברים מתחברים לדבר כמוצא שלל רב וע"ז כבר אמר מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א שמי שרוצה להעיר על דברי הרב זיע"א צריך לשבת שבעה נקיים, ולמך שבעים ושבעה. ודפח"ח.

דרך לימודו היה בריכוז נפלא וירד להבנת כל דבר ודבר על בוריו עד היכן שיד כהה מנעת, לא הרפה ולא חת מכל סוגיא שנראית מורכבת וסבוכה, פירק והפך כל בדל ראייה עד שהגיע לאמיתה של תורה סולת נקיה הראויה למאכל.

פעם אמר על ספריו שכמעט לא תמצא שם את המילה צריך עיון, וזאת מפני שעמל בכל כוחו להבין כל סברא וסברא, לעולם לא הסתפק בתירוץ דחוק ובתירוץ כלאחר יד, אלא בסברא ישרה עם דמיון בסברא לאחד מרבותינו הראשונים או האחרונים.